

NOORTEVALDKONNA TÖÖTAJASKONNA KVALIFIKATSIOONINÕUETE TÖÖRÜHM

IV TÖÖRÜHMA KOHTUMINE

26. november 2024

Osalejad: Airi Park, Joanna Kurvits, Helene Kristine Viita, Irma Väre, Kadi Laaneots, Karel Voolaid, Katrin Markii, Meeli Pärna, Reet Kost, Regina Suik

Kokkuvõtte koostas Joanna Kurvits DD StratLabist.

VÄHEPEALSED ARENGUD JA UUDISED

- Joanna (DD StratLab) tegi ülevaate DD StratLabi vahepealsetest tegevustest:
 - Viidi läbi fookusrühmad vabatahtlike juhendajate ja tööandjatega.
 - Arutati HTM õigusosakonnaga lahendusvariantide õiguslikku teostatavust ning kommunikatsiooniosakonnaga nõuete tutvustamise alustamist uuel aastal.
 - Anti protsessist ülevaade asestantsler **Liina Põllule** ja uuele NAPO osakonnajuhile **Heili Griffithile** ning koguti nende tagasisidet.
- **Airi (HTM)** jagas infot, et nüüdseks on otsustatud, et kvalifikatsiooninõuded lähevad seaduse põhiteksti, mitte rakendusaktidesse.
- Airi ja Joanna andsid edasi asestantsleriga arutatud nõuande: Noorsootöö väljatöötamiskavatsuse koostamise kogemuse põhjal määrab elnõu tugevuse selle finantsiliste kulude analüüs. Kui seaduse muudatused, sealhulgas kvalifikatsiooninõuded, nõuavad riigilt ja KOVidelt lisakulutusi, on suur tõenäosus, et need ettepanekud ei saa praeguses kontekstis toetust. Seetõttu tuleb otsida lahendusi, mis kulutusi vähendavad. Ettepanekute puhul, mis nõuavad lisakulutusi, peab kulude täpne kirjeldus olema väga põhjalik ning analüüs muudatuste

positiivsest mõjust tugev. Sealhulgas tuleb rõhutada, kas muudatus võimaldab kaudselt säästa raha teistes valdkondades.

- Arvestame seda töörühma ettepanekute koostamisel, teeme koostööd NAPO eelnõude koostajatega ning planeerime töörühmas pikema arutelu, et mõjusid põhjalikumalt käsitleda.

NÕUETE LAHENDUSVARIANTIDE ARUTELU

Võttes arvesse tagasisidet Citizen OSist, fookusrühmadest ning HTMi sisestest kohtumistest, arutasime järjest täpsemalt eri profiilide nõuded.

Huvihariduse õpetaja

Huvihariduse õpetaja nõuete osas andis valdkond tugeva tagasiside, et nõuded ei arvesta piisavalt eri karjääriteid ja valdkondade spetsiifikat. Näiteks pole paljudes huvialavaldkondades sobivaid tasemeõppe programme, mistõttu ei pruugi kõrghariduse omandamine olla inimestele eesmärgipärane. Samuti juhiti tähelepanu eri haridusliikide (nt kutsehariduse) nõuetele, rõhutades vajadust vältida liiga rangeid nõudeid huvihariduse õpetajatele.

Sellest lähtuvalt esitas **Joanna** (DD StratLab) uue ettepaneku (vt allolevat tabelit), millega töörühm nõustus.

Huvihariduse õpetaja kvalifikatsiooninõuetele vastamiseks peavad olema tõendatud **1) üldine haridustase, 2) pedagoogilised kompetentsid, 3) erialased kompetentsid**. Aga kompetentse saab tõendada eri viisidel. Näiteks pedagoogiliste kompetentside olemasolu saab tõendada kas õpetaja/huvihariduse õpetaja kutsega VÕI riikliku koolituse läbimisega VÕI konkreetsete erialaste kutsetega, kus on defineeritud kutsealal töötamiseks vajalikud pedagoogilised kompetentsid.

Haridustase	Veel otsustamisel		
Pedagoogiliste kompetentside tõendamine	Õpetaja või huvihariduse õpetaja kutse tase 5	Pedagoogiliste pädevuste koolituse läbimine (viimase 5 aasta jooksul väh x akad tundi)	Õpetatavale erialale vastav kutse tase 5 treeneri, tantsuspetsialisti, puhkpilliorkestri juhi, pilliõpetaja, koorijuhi puhul
Erialaste kompetentside tõendamine	Erialane haridus vähemalt kutsekeskhariduse baasil	Täiendõpe erialal vähemalt x akad tundi viimase 5 aasta jooksul	Õpetatavale erialale vastav kutse
Lisatingimused ja nõuded	1. Eesti keele nõue 2. Täisealine 3. Lastega töötamise piirangu puudumine 4. Ilma kvalifikatsioonita saab töötada ka õpetaja abilisena (vt ka abilise ettepanekut).		

Arutati läbi, millised peaksid olema variandid kompetentside tõendamiseks.

Pedagoogiliste kompetentside tõendamisvariandid:

1) Õpetaja või huvihariduse õpetaja kutse tase 5:

- Tuleb oodata, millised saavad olema uued kutsestandardid, ja vajadusel neid täpsustada.

2) Pedagoogiliste pädevuste koolituse läbimine:

- Koolitus peab olema läbitud viimase 5 aasta jooksul ja mahtuma vähemalt x akadeemilisse tundi.
- Koolituse õpiväljundid lähtuvad huvihariduse õpetaja kutsestandardist.
- Et võrrelda kutse uuendamise nõudega ning tagada valdkonna töötajate enesetäiendamine, peab kompetentside osas end pidevalt täiendama ning seetõttu on vajalik ka aja- ja mahukriteerium lisada.
- Koolituse ajapiirang peaks vastama kutse aegumise ajale (ehk soovituslikult 5 aastat).

- Koolitusmaht tuleb veel täpsustada, kuid see peaks olema võrreldav kutsestandarditega.
- Arvestada tuleb, et nõudlus selliste koolituste järele saab olema suur. Praktikaid varasemate vajaduste lahendamiseks tuleb uurida nii HTMist kui spordivaldkonnast.

3) Õpetatavale erialale vastav kutse (nt treener, tantsuspetsialist, puhkpilliorkestri juht, pilliõpetaja, koorijuht):

- Töörühm oli nõus, et kui valdkond on kokku leppinud kutsega vajalikud nõuded, sealhulgas pedagoogilised kompetentsid, tuleks seda kutsestandardit tunnustada.
- Töörühmas toodi esile, et tulevikus võiks rohkematel huvialavaldkondadel olla võimalus seada oma kutsestandard ja seda kasutada kvalifikatsiooni tõendamiseks. Siiski tuleb selles teemas jälgida riiklikke suuniseid, mis võivad liikuda vähema arvu erinevate kutsestandardite olemasolu suunas.
- Pedagoogilised kompetentsid ning nende mahud on neis kutsestandardites erinevad. Kui kutsekogukond on selle mahu piisavaks nimetanud, siis peaks seda ka arvestama. Kuid kuna kutsestandardeid uuendatakse pidevalt, on võimalus ka komisjonidega läbirääkimisi pidada ning jõuda ka ühtlustamise osas kokkuleppele.

Erialaste kompetentside tõendamisvariandid:

1) Erialane haridus, kuid see peab olema vähemalt kutsekeskharidus.

2) Täiendõpe erialal

- vähemalt x akadeemilist tundi viimase 5 aasta jooksul
- Lähtub samadest alustest kui pedagoogilise koolituse variant
- Akadeemilise tundide maht tuleb täpsustada, võttes arvesse erinevaid kutseid ja õppekavasid.

3) Õpetatavale erialale vastav kutse

- Taset hetkel ei täpsustanud.

Ettepanekutena võeti maha töökogemuse põhine tõendamine, kuna kompetentsid võrreldes teiste variantidega ei ole selgelt kontrollitavad.

- Kui on huvialavaldkondi, kus ei ole võimalik ükski teine tõendamise viis, tasub seda uuesti kaaluda.

Arutelu muude nõuete üle

Töörühm ei jõudnud üksmeelele, kas haridustaseme nõue peaks olema vähemalt keskharidus või kõrgharidus. Kuna ka teiste profiilide puhul ei suudetud haridustasemeid lõplikult määratleda, on olulised arutelupunktid koondatud dokumendi lõpus eraldi.

Tähtajalised lepingud

Kuna nõue on juba piisavalt minimaalne, siis madalam tähtajalise lepingu tingimused seavad juba ohtu noorte turvalisuse. Töörühm on seisukohal, et kui kvalifitseeritud töötajaid ei leidu, siis ei peaks seda teenust pakkuma (pidades silmas kvaliteedi ja turvalisuse kriteeriumit).

Hariduses on sarnane nõue sees, kuna seal tuleb kohustuslik õppekava õpetamine tagada kindlatel viisidel. Seetõttu otsustati, et tähtajaliste lepingute võimalus võetakse ettepanekust maha. Siiski võib üleminekuperioodil kaaluda tähtajaliste lepingute kasutamist paindlikkuse loomiseks.

Spordivaldkonna nõuded

Arutelus tõstati küsimus, kas spordivaldkonnale peaks kehtima huvihariduse õpetajaga samasugused nõuded. Joanna (DD StratLab) selgitas, et kuigi spordis pole kohustuslikke nõudeid, on valdkonnas toimiv süsteem, mis reguleerib töötajaskonna nõudeid, kvaliteeti ja noorte turvalisust.

Töörühma liikmete enamus toetas seisukohta, et huvihariduse õpetajatele seatavad nõuded peaksid kõikidele valdkondadele olema kohustuslikud, sh spordile (arvestades juba olemasolevat süsteemi). Huvihariduse järelevalve saaks toimuda **EHIS-e** kaudu esitatavate andmete alusel, kuid topeltandmete esitamise vältimiseks võiks treenereid defineerida ja nende üle järelevalvet teostada läbi **Spordiregistri**. Kuna **EOK-st** osales töörühmas uus esindaja, otsustati arutada seda teemat täpsemalt eraldi, kaasates ka **Kultuuriministeeriumi**.

Huvitegevuse ja huvihariduse eristamine

Töörühmas tõstatus küsimus, millest alates rakenduvad huvihariduse kõrgemad nõuded. Küsimus tõstatus, kui kvaliteedi kärejatel küsiti valdkonna töötajalt, kas ainult üks kord nädalas õpetamisega tegelev töötaja peab vastama nendele nõuetele. Töörühm leidis, et selline õppeplaan võiks kvalifitseeruda pigem huvitegevuseks ja vastata madalamatele nõuetele. Jõuti järeldusele, et huvihariduse ja huvitegevuse vaheline eristus tuleb nõuete loomiseks selgelt defineerida.

Noorsootöötajad

Noorsootöötajate osas esitas **Kadi (EANK)** seisukoha, rõhutades, et otsuse langetamine on keeruline, kuna see peab arvestama nii noortekeskuste huvisid kui ka valdkonna arengut. EANK andmetel teenib 55% noorsootöötajatest brutopalka vahemikus 1250–1500 eurot ja 48% alla 1200 eurot. EANK näeb vajadust seada kõrgemaid kvaliteedistandardeid, kuid kui pole suurt muutust või mehhanismi, mis tooks noorsootöötajate palku teiste spetsialistidega võrdsemale tasemele, on palga ja hariduse dissonants liiga suur, et valdkonda jätkusuutlikuna hoida.

Hakkasime kaaluma pika üleminekuperioodiga lahendust:

- 1) **Teavitamisperiood:** Esimesed 2 aastat kasutatakse kvalifikatsiooninõuete selgeks määratlemiseks ja avalikustamiseks, kuid nõuded ei kehti veel.
- 2) **Üleminekuperiood:** Järgmise 5–8 aasta jooksul kehtiks nõue, et noorsootöötaja peab omama vähemalt taset 5.
- 3) **Täielikud nõuded:** 7–10 aastat pärast noorsootöö seaduse muudatuste kinnitamist kehtiksid täielikud nõuded, mis hõlmavad kõrgharidust ja noorsootöötaja taset 5.

	ETTEPANEK
Kvalifikatsiooninõue	Kõrgharidus ja tase 5 noorsootöötaja kutse

Lisatingimus ed ja nõuded	1. Eesti keele nõue 2. Täisealine 3. Lastega töötamise piirangu puudumine 4. Ilma kvalifikatsioonita saab töötada ka noorsootöötaja abilisena (vt ka abilise ettepanekut). 5. On leebemate tingimustega pikk üleminekuperiood
Kellele nõue kehtib?	Noorsootöötajatele, kes korraldavad noortele tegevusi lähtudes noorsootöö põhimõtetest noortekeskustes, rahvusvahelises noorsootöös, laagrites, malevates, koolides (nt huvijuhi või kogukonnajuhina) ja mujal. Noorsootöötaja on tegevuse jooksul noortega otseses kontaktis ja vastutab noorte turvalisuse ja heaolu eest.

Arutati, et seadus peaks täpsustama, mida tähendab noorsootöö korraldamine kohalikus omavalitsuses (KOV) ja millised tegevused sinna alla ei kuulu.

Asutuste juhid

Joanna ja Airi jagasid, et koos HTMi õigusosakonna esindajaga arutati juhtidele kvalifikatsiooninõuete kehtestamist. Arutati, et munitsipaalasutustele on nõudeid lihtsam kehtestada, kuid eraasutuste puhul on see keerulisem. Erinevad ühinguvormid ja põhikirjad toovad kaasa suuri erinevusi juhtide valimisel ja juhtimisrollide jaotamisel.

Kui kehtestada üldised nõuded juhtidele, pole realistlik teha üldised nõuded ka eraasutustele kohustuslikuks. Tuleb edasi uurida, kas ja millisel viisil on võimalik erakoolide kindlatele ametitele (direktorile) seada kohustuslike nõudeid. Erahuvikoolid olid oma tagasisides tugevalt eraasutuste juhtide piirangute vastu.

Juhul kui eraasutuste puhul saab vaid vabatahtlike nõudeid seada, arutas töörühm, kas see tähendab, et ka munitsipaalasutuste juhtidele tuleks nõuded samuti vabatahtlikuks teha:

- **Irma ja Katrin (ELVL)** olid seisukohal, et nõuded peavad olema võrdsed kõikidele asutustele.
- **Meeli (HUVI)** oli seisukohal, et eraasutuste juhtidele ei ole realistlik ega mõistlik (kõrgeid) kohustuslikke nõudeid seada.
- **Regina (HUVI)** oli seisukohal, et kvaliteedi tagamiseks peavad kõigil olema kohustuslikud nõuded.

- Töörühma ülejäänud liikmed jagunesid samuti erinevatele seisukohtadele, mistõttu üksmeelele ei jõutud.

Arutelu käigus tõstatusid küsimused ja teemad:

- Töörühm oli üksmeelel, et ka vabatahtlike nõuete korral peab isik, kes töötab noortega, vastama õpetaja või noorsootöötaja kvalifikatsiooninõuetele. Arvestades, et enamikus valdkonna asutustes viib juht läbi ka tunde või noorsootööd, kehtivad nendele kohustuslikud nõuded igal juhul.
- Töörühm tõdes, et pole piisavalt selge, kui lihtne või keeruline oleks juhtimiskompetentside täitmise üle järelevalvet teostada. Lepiti kokku, et HTMi hariduse valdkonna kolleegidelt uuritakse, kuidas seda praegu korraldatakse.
- Otsuste tegemisel tuleb arvestada nii erasektori autonoomsust kui ka KOVi korralduslikku iseseisvust. Kohustuslike nõuete kehtestamisel peavad olema väga tugevad argumendid, et saavutada nõusolek ka eelnõu menetlemise protsessis.
- Samuti arutati, et saab eristada eri juhi rolle ning nii nagu on koolides defineeritud direktori roll, saaksime ka täpsustada, mis töötajale nõue seatud on. Selle võimalikkuse osas uurib DDS järele.

Kaalumisele tuli erinevaid kompromissivariante:

- Töörühm tegi ettepaneku, et kui nõuded jäävad vabatahtlikeks, tuleks koos laiemate seadusemuudatustega kehtestada tingimus, et avaliku raha (nii KOVi kui ka riigi tasandil) eraldamisel peab asutus vastama seatud nõuetele.
- Jääda ainult juhtimiskompetentside kohustusliku nõude juurde. See variant eeldaks, et eraasutuste osas saab juhtimiskompetentside täitmise üle järelevalvet teha. Samas kehtiksid kõigile, kes töötavad ka noortega, töötajatele seatud kvalifikatsiooninõuded.

Töörühm ei jõudnud lõpliku otsuseni. Edasisteks sammudeks tuleb selgitada järelvalve toimimise võimalusi ning täpsustada, millistele rollidele nõuded kehtiksid.

Tähtajaliste lepingute pikkuse küsimust seekord ei käsitletud ning see jääb arutamiseks pärast põhinõuete selgumist.

KOV ametnikud

Ametnike nõuete osas jäi kokkulepe saavutamata, kuna haridustaseme nõuete osas ei jõutud üksmeelele kõikide profiilide lõikes.

- Tuleb eraldi uurida, kui paljudel ametnikel KOV tasandil on kõrgharidus kohustuslik. Saadud teave aitab otsustada, kas selline nõue oleks erandlik või tavapärane.
- Vajalik on selgelt põhjendada, miks KOVid ise ei peaks või ei saaks oma ametnike kvalifikatsiooni juhtida.
- Konkreetse tökohaga seotud tööülesannete põhjal võivad nõutavad kompetentsid varieeruda, mistõttu nende täpne määratlemine on keeruline.
 - Olulisem oleks reguleerida, et noorsootöö, huvihariduse ja huvitegevuse korraldamiseks oleks ametnik olemas, kellel on piisavalt koormus valdkonna juhtimiseks.
 - Minuomavalitsuse andmetel oli 2023. aastal:
 - **10 omavalitsust:** puudub ametnik, kelle ametijuhendis oleks noortevaldkonna koordineerimine (kriteerium täitmata);
 - **21 omavalitsust:** ametijuhendis on noortevaldkonna koordineerimine (baastase);
 - **25 omavalitsust:** ametijuhendis ja ametinimetuses on noortevaldkonna koordineerimine (edasijõudnud tase);
 - **23 omavalitsust:** ametnik tegeleb ainult noortevaldkonna koordineerimisega (eeskujulik tase).

Huvitegevuse juhendaja

Ettepanekuga üldiselt oldi nõus, lisati keskhariduse nõue.

	ETTEPANEK
Kvalifikatsiooni-nõue	Tõendatud huvialal juhendamiseks vajalikud kompetentsid (pedagoogilised ja erialased) või erialane kutse
Lisatingimused ja nõuded	1. Eesti keele nõue 2. Täisealine 3. Keskharidus (sh kutsekeskharidus) 4. Lastega töötamise piirangu puudumine

	5. Riiklike toetuste saamise tingimuseks on kõrgemad kvalifikatsiooninõuded (nt huvikooliga võrdsustatud?)
Kellele nõue kehtib?	Huvitegevuse juhendajatele
Põhjendused ning argumendid	1. Kuna huvitegevus on väga paindlik tegevusvorm, kus tegutsevad ka inimesed, kes ei tegutse põhiajaga noortevaldkonnas, on realistlikud ainult miinimumtingimused. 2. Et vältida riski, kus välditakse nõuete tõttu huvikoolina registreerimist, peaks samal ajal riiklikud toetused soosima kõrgema kvalifikatsiooni omandamist.

Lisa arutelu teemad:

- Tõdeti, et huvitegevuse kvaliteedi tõstmiseks on praegused nõuded liialt leebed. Siiski peeti olulisemaks, et huvitegevus säiliks kättesaadava võimalusena. Tagasisides tehti ettepanekuid nõuete rangemaks muutmiseks, kuid jõuti seisukohale, et kättesaadavuse säilitamine on prioriteet.
- Täiendati, et nii pedagoogilised kui ka erialased kompetentsid peavad olema tõendatud. Lõplikus töörühma ettepanekus tuleb need kompetentsid täpsustada.
- Arutati, et huvihariduses ja huvitegevuses osaleb sageli **erivajadustega lapsi**, mistõttu on oluline tagada, et juhendajal oleksid vastavad kompetentsid. Samas leiti, et nõuete kaudu seda probleemi lahendada ei saa.
 - Nõuded seda probleemi lahendada ei saa, sh tuleb arvestada, et ka haridusvaldkonnas on kõigile vajaliku toe tagamisega raskusi. Nõustuti, et erivajadustega laste ja noorte toetamiseks on juhendajatel kompetentside olemasolu oluline, kuid seda ei saa reguleerida kvalifikatsiooninõuetega.

Abitöötaja ja vabatahtlik

Töörühm oli nõus üldise ettepanekuga.

- Arutati üle vanusepiirang. Jäädi selle juurde, et huvihariduses ja -tegevuses peaks see olema 18. Noorsootöös, kus noorte osalus võib viia varakult karjäärini valdkonnas, lubatakse periooditi töötada ka 16-aastaselt noorel, järgides tööseaduse nõudeid.

- Esitati noorteühingute fookusrühma tagasiside, et kui need nõuded kehtiksid ka noorteühingutes vabatahtlikele, siis mitmed vabatahtliku juhendamise alusel põhinevad ühingud peaksid oma tegevuse lõpetama.
 - Töörühm mõistis, et vabatahtlikule nõuet seada on vastuolus vabatahtliku töö korraldusega ja organisatsioonide toimimisega, kuna inimeselt, kes oma vaba aega panustab, ei saa nõuda rangeid kriteeriumeid. Arutati, et kuigi mitmetes noorteühingutes on olemas sisemine kontroll, kes noortega tegutseda saavad, siis ei saa kindel olla selles iga asutuse puhul ja valdkonnas terviklikult.
 - Samal ajal tõdeti, et ettevalmistuseta töötaja, eriti alaealine, kes viibib noortega pikalt näiteks metsas, võib kujutada olulist turvariski.
- Lepiti kokku, et DD StratLab ja **Helene (ENL)** korraldavad eraldi arutelu noorteühingutega, keda see teema enim puudutab. Arutelu eesmärk on leida kompromisslahendus, mis tagaks nii vabatahtliku töö jätkusuutlikkuse kui ka noorte turvalisuse.

	ETTEPANEK
Kvalifikatsiooni-nõue	Põhinõuded puuduvad, kuid on lisanõuded.
Lisatingimused ja nõuded	1. Vähemalt 18-aastane, kuid noorsootöös võib ka alates 16-aastasest. 2. Lastega töötamise piirangu puudumine 3. Töötab noortega, kuid ainult juhendaja/noorsootöötaja/treeneri juuresolekul ja juhendamisel. Sh ei tohi abiline põhitöötajat asendada, kui tal pole erialast kutset.
Kellele nõue kehtib?	Kõikidele noortega töötavatele töötajatele ja vabatahtlikele, kes ei ole vastutavad isikud, kuid kelle ülesanne on juhendajaga koos noorsootöö, huvihariduse või huvitegevuse läbiviimine. Nõue EI kehti korralduslikele abirollidele (nt toitlustus, koristus, kommunikatsioon), kelle ülesanne ei ole noortevaldkonna teenust otsekontaktis noortega läbi viia. Samuti ei kehti nõue noorte osaluse vormidele.
Põhjendused ning argumendid	1. Abilise ja vabatahtliku roll peab võimaldama sisenemist valdkonda ilma kvalifikatsiooninõueteta.

Noorteühingu juht

Noorteühingu juhi nõueteni ei jõutud ning arutatakse hiljem, kui on selgunud muude asutuste juhtide nõuded.

Asutuste juhtide ja haridustaseme arutelu

Läbivalt ei jõutud arutelus kokkuleppele nõutava minimaalse haridustaseme osas. Näiteks arutati huvihariduse õpetaja puhul, kas haridustaseme miinimum peaks olema keskharidus või kõrgharidus. Sellest otsusest lähtuvalt saaks otsustada, kas ja milline peaks olema juhtide haridustase. Arutelu käigus esitati järgnevad argumendid:

- **Madalama haridustaseme nõude poolt:**

- Kui pedagoogilised ja erialased kompetentsid on tõendatud, ei lisa kõrghariduse omandamine töötaja professionaalsusele märkimisväärselt lisaväärtust.
- Kutsesüsteemis on kutsetasemed ühtlustatud haridustasemetega, et nt tase 6 kutsega inimene saaks tõendada, et tal on töö ja koolituskogemustega võrdväärne kompetentside pagas kui sama eriala lõpetanud kõrgharidusega töötajal.
- Paljudel huvialadel pole vastavaid kõrghariduse õppeprogramme, mistõttu kõrgharidus teisel, mitte otseselt seotud erialal ei täida töötaja jaoks karjäärilisi eesmärke.
- Erasektori huvikoolides töötab palju keskharidusega spetsialiste, kes on tõestanud, et suudavad edukalt õpetada.
- Kõrghariduse nõue välistaks valdkonnast suure osa töötajaid:
 - Inimesed ka selle tagajärjel lahkuvad valdkonnast või leitakse lahendused, mis ei täida soovitud eesmärki.
- Kõrgharidus iseenesest ei oma enam tööturul nii suurt tähtsust, liigutakse rohkem oskuste ja kogemuste põhisele hindamisele värbamisel.

- **Kõrgema haridustaseme nõude poolt**

- Kõrgharidus annab laiemad üldpädevused, mis on vajalikud edukaks töötamiseks ja valdkonna arendamiseks.
 - ehk ka erialaga seonduv tasemeõpe on alati väärtuslik
- Kvalifikatsiooninõuete süsteem hariduses on haridustaseme põhine, ning kõigile õpetavatele töötajatele on seatud kõrghariduse nõue (välja arvatud rakenduskõrgharidusõppes ja kutsehariduses praktiliste erialade õpetajad/juhendajad).
- Huvihariduse õpetaja väärtustamiseks on oluline võrdsustada tema positsioon teiste õpetajatega. Kui üldhariduskooli õpetajalt nõutakse magistrikraadi ja huvihariduse õpetajalt ainult keskharidust, jääb valdkonna väärtustamine ebapiisavaks.
 - Uuringute kohaselt on 59% valdkonna õpetajatest magistrikraadiga ja ainult 19% töötajatest pole kõrgharidust, mis teeb kõrghariduse nõude reaalselt saavutatavaks. Keskhariduse nõue ei vasta valdkonna praegusele tegelikkusele ja oleks alla praegust keskmist taset.

Arutus toodi välja ka erinevaid lahendusvariante, mille osas veel töörühmas üksmeelt ei leitud:

- Arutati, kas erahuvihariduse kontekstis võiks kehtestada madalama haridustaseme nõude, et tagada valdkonna kättesaadavus ja paindlikkus.
- Võimalus kaaluda ka huvihariduse õpetajate haridustaseme nõuete täitmiseks sama pikk ja järkjärgulist üleminekuperioodi nagu noorsootöötajatel.
- Loobuda juhtide haridustaseme nõudest ja keskenduda ainult juhtimiskompetentside hindamisele. Samas tõdeti, et suurem osa juhte töötab ka noortega, mistõttu peaksid nad sel juhul täitma töötajatele kehtestatud nõudeid.

Töörühmas lepiti kokku, et selle arutelu jätkamiseks:

- DD valmistab 10. detsembriks arutelu formaadi, mis aitab lahenduseni jõuda.
- Töörühm kogub infot ja andmeid argumentide tõestamiseks ning toob lisa argumente.
- Mõtleme välja täiendavaid kompromisslahendusi.

Kaasamine

Töörühma käigus informeeriti ja lepiti kokku järgmised kaasamisülesanded:

- Koostöös **Diana (EKJÜ)** planeeritakse veebruaris toimuval koolijuhtide kohtumisel arutelu, kus tutvustatakse kvalifikatsiooninõudeid.
- Riigi ja KOV läbirääkimiste keerukuse tõttu on KOVid ja ELVL valmis esitama oma seisukohad ametlike eelnõude kooskõlastamiste käigus ning ainult väga selgete ettepanekute põhjal.
 - leppisime kokku, et siiski saab kaasata ja informeerida uuel aastal KOV ametnikke, kes vastutavad noortevaldkonna eest, et luua üldist valmidust ja küsida sisendit
- **Helene (ENL)** eestvedamisel toimub eraldi kohtumine, kus arutatakse kvalifikatsiooninõudeid noorteühingutele.
- Peale Kultuuriministeeriumiga toimuvat kohtumist määratakse täpsed plaanid spordivaldkonna osas otsuste tegemiseks.
- Otsustati ka, et tagasisidet lõplikele variantidele kogutakse peale jaanuari kohtumist ja töörühmas ühele kokkuleppele jõudmist (ning veel pikemaajaliselt).